

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 32/2014(68))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΠΗ Ρ.Ι.Κ. ΕΝΑ)»

Ημερομηνία Απόφασης: 17 Σεπτεμβρίου, 2014

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του Ιδρύματος πιθανή παράβαση του **άρθρου 18ΣΤ(2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει τα εξής:

18ΣΤ(2) Οι οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις πρέπει να αναγνωρίζονται εύκολα ως τέτοιες. Οι συγκαλυμμένες οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις απαγορεύονται.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **4.7.2014** έθεσε ενώπιον του Ιδρύματος τη διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του Ιδρύματος εκτίθεται πιο κάτω:

Στις **30.5.2014**, μεταξύ των ωρών **16:00-18:00**, κατά τη διάρκεια του προγράμματος «**Μαζί στο ΡΙΚ**», το Ίδρυμα μετέδωσε **συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση εμπορευμάτων (βιβλίων) του φιλοξενούμενου στο πρόγραμμα συγγραφέα Αλέξη Φωτόπουλου**, κατά παράβαση του **άρθρου 18ΣΤ.-(2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, στο εν λόγω πρόγραμμα φιλοξενήθηκε ο συγγραφέας / ερευνητής Αλέξης Φωτόπουλος, προκειμένου να μιλήσει για το πώς ο ίδιος ξεπέρασε τη σκλήρυνση κατά πλάκας. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, οι τηλεθεατές μπορούσαν να καλούν και να υποβάλλουν διάφορες ερωτήσεις στο φιλοξενούμενο.

Μεταξύ άλλων, μεταδόθηκαν τα εξής αποσπάσματα:

Απόσπασμα 1:

- Παρουσιάστρια: «*Λοιπόν, Αλέξης Φωτόπουλος, συγγραφέας, ερευνητής, σας καλωσορίζουμε κ. Φωτόπουλε. Είστε γνωστός στο τηλεοπτικό μας κοινό, **έχετε γράψει βιβλία αφιερωμένα στο πώς γίνεται το θαύμα. Από δική σας εμπειρία. Δικό σας βίωμα...***».

- A .Φωτόπουλος: *«Όχι μόνο από δική μου εμπειρία. Εκδηλώνεται σε όλο τον κόσμο αυτό».*
- Παρουσιάστρια: *«Ναι. Λοιπόν και το άλλο που βλέπω έτσι μπροστά μου είναι μια ζωή γεμάτη φως. **Μιλήστε μας λίγο γι αυτά τα βιβλία**».*
- A .Φωτόπουλος: *«**Αυτά τα βιβλία βοηθούν τον άνθρωπο να πετάξει.** Ο άνθρωπος, πρέπει να καταλάβουμε το τι είμαστε. Είμαστε ψυχές γεμάτες φως που έχουμε έρθει σε ένα σώμα. Το σώμα αυτό, όταν ζούμε αρνητικά, όταν βιώνουμε αρνητικά συναισθήματα, κυρίως όταν είμαστε σε παιδική ηλικία, από μηδέν έως πέντε χρονών, τότε δεν έχουμε δημιουργήσει πνευματικό εγκέφαλο και λαμβάνουμε για πραγματικότητα ό, τι βλέπουμε. Άρα λαμβάνουμε για απόρριψη είτε όταν οι γονείς μας λείπουν, είτε όταν είναι αυστηροί ή όταν τσακώνονται».*
- Παρουσιάστρια: *«Έως πέντε».*
- A .Φωτόπουλος: *«Ναι. Πέντε το πολύ έξι. Δουλεύουμε σε υποσυνείδητη κατάσταση και τότε απορροφάμε δυο εκατομμύρια ψηφία το δευτερόλεπτο και όχι μόνο απορροφάμε δυο εκατομμύρια ψηφία το δευτερόλεπτο, αλλά δεν μπορούμε να κρίνουμε. Όταν είμαστε στο συνειδητό απορροφάμε μόνο και επεξεργαζόμαστε σαράντα ψηφία. Δηλαδή τα πάντα είναι από το υποσυνείδητό μας όταν είμαστε μικροί. **Εδώ με τα βιβλία έρχομαι, μέσα στα βιβλία περιέχεται cd το οποίο επαναπρογραμματίζει το υποσυνείδητο,** διότι όταν μιλάμε τώρα είμαστε στο συνειδητό και περνάνε αυτά που λέμε μέσα από το φίλτρο των πεποιθήσεών μας. Όταν εμείς είμαστε στο πρώτο επίπεδο του ύπνου, στο επίπεδο A, είναι ανοικτό το υποσυνείδητο, έχουνε κλείσει οι πεποιθήσεις και έτσι λαμβάνουμε, επαναπρογραμματιζόμαστε σιγά σιγά. Επίσης, με τα βιβλία αυτά διαβάζοντας ο άνθρωπος, εν τω μεταξύ είμαστε ενέργεια, η ενέργεια αυτή κυκλοφορεί σε ποτάμια που λέγονται μεσημβρινοί. Π.χ. αν κάποιος πονάει το γόνατο ή το ισχίο του, έχει θυμό και έχει κλείσει ο μεσημβρινός του σηκωτιού που ξεκινάει από το πρότελευταίο πλευρό έως το μεγάλο δάκτυλο του ποδιού».*
- Παρουσιάστρια: *«Δηλαδή ανάλογα με το τι πονάει, είναι κάποια κανάλια ενέργειας...».*
- A .Φωτόπουλος: *«Ανάλογα με τα συναισθήματά μας. **Ακούγοντάς με εδώ Κύπριοι έχουνε γλυτώσει εγχειρήσεις στα πόδια τους, έχουνε αυτοθεραπευτεί, έχουν***

βοηθηθεί. Όλα αυτά τα έχω μέσα στα βιβλία μου. Έτσι τα βιβλία αυτά θα τα έχω σε σεμινάρια που θα κάνω τώρα, αλλά μετά από δεκαπέντε μέρες θα μπορούν να τα βρουνε και στον Πάργα και ίσως αργότερα στο Public. Αλλά σε δεκαπέντε μέρες θα τα έχει και τα βιβλιοπωλεία Πάργα».

Απόσπασμα 2:

- Παρουσιάστρια: «Εσείς πώς τα καταφέρατε να απαλλαχθείτε από την κατά πλάκα σκλήρυνση;».
- Α.Φωτόπουλος: «Εγώ κατάλαβα ότι αυτά γινόντουσαν από θυμό. Και τότε έκανα μια μέθοδο, τη Σίλβα και άρχισα τότε να λέω θα επαναπρογραμματίσω το υποσυνείδητό μου. Και είχα φτιάξει τότε με το karaoke μια κασέτα, δεν υπήρχε cd τότε και κάθε βράδυ άκουγα «είμαι τέλειος όπως είμαι, αγαπώ, εκτιμώ, αποδέχομαι τον εαυτό μου» και σιγά σιγά άρχισα να μην θυμώνω, άρχισα να ξεμπλοκάρομαι...»
- Παρουσιάστρια: «Ναι αλλά αυτό περνάει στο υποσυνείδητο;».
- Α.Φωτόπουλος: «Κατευθείαν. Όταν είμαστε και κοιμόμαστε, ερχόμαστε στο επίπεδο A, το υποσυνείδητο τι σημαίνει; Κάτω από το συνειδητό. Το συνειδητό είναι δεκατέσσερις παλμοί το δευτερόλεπτο, το υποσυνείδητο είναι κάτω. Οκτώ έως δεκατέσσερις είναι το επίπεδο A που ανοίγει το υποσυνείδητο και έχουμε και το συνειδητό κατά πως καταλαβαίνουμε. Όταν λοιπόν κοιμηθούμε το πρώτο μισάωρο ερχόμαστε στο υποσυνείδητο και βαθύτερα ακόμη κλείνει το αριστερό ημισφαίριο που έρχονται οι πεποιθήσεις μας και σιγά σιγά επαναπρογραμματιζόμαστε. **Και έχω αλλάξει τη ζωή άπειρων ανθρώπων με τα cd που υπάρχουν στα βιβλία μου».**

Απόσπασμα 3:

- Παρουσιάστρια: «Άνω τελεία γιατί θέλω περισσότερες λεπτομέρειες. Να ακούσουμε τον κύριο Χριστάκη».
- Α.Φωτόπουλος: «Ναι».
- Παρουσιάστρια: «Κύριε Χριστάκη σας ακούμε».
- Χριστάκης (τηλεθεατής): «Γεια σας».
- Παρουσιάστρια: «Γεια σας».

- Χριστάκης (τηλεθεατής): «Πρώτα απ' όλα να σας συγχαρώ για την εκπομπή σας κυρία Ελίτα και δεύτερο να ευχηθώ καλό απόγευμα στους τηλεθεατές, σε όλους τους φιλοξενούμενους και σε σας».
- Παρουσιάστρια: «Βεβαίως, ευχαριστούμε πολύ».
- Χριστάκης (τηλεθεατής): «Εγώ το προσωπικό βίωμα με τον φίλο τον Αλέξη ήταν μέσω ενός κοινού γνωστού μας έφερε σε μια επαφή παρόλο που δεν είχα κάτι σοβαρό. Μετά που με είδε ο Αλέξης, είχα υπερβολικό βάρος, είχα γύρω στα τριάντα κιλά περισσότερα. Με είδε ο Αλέξης και ανακάλυψε μέσω του υποσυνείδητου μου ότι είχα απόρριψη, χωρίς να υπάρχει απόρριψη, μέσω των γονιών μου, γιατί ο πατέρας μου δούλευε στο εξωτερικό πολλά χρόνια. Και μέσω αυτού του ξεπλοκαρίσματος που σας έχει προαναφέρει ο κύριος Αλέξης...».
- Παρουσιάστρια: «Δηλαδή αυτής της ταινίας που ακούτε το βράδυ;».
- Χριστάκης (τηλεθεατής): «Και της ταινίας, αλλά να σας πω εγώ συμβουλευόμαι και το βιβλίο και είχα και δυο προσωπικές επαφές μαζί με τον Αλέξη. Μπορεί να σας τα πει καλύτερα ο Αλέξης...».
- Παρουσιάστρια: «Βεβαίως. Όχι το ακούμε ως εμπειρία όμως, γιατί το βιώσατε και εσείς. Πείτε μας».
- Χριστάκης (τηλεθεατής): «Εγώ εκείνο που βίωσα είναι ότι μετά από το ξεμπλοκάρισμα που είχε γίνει ξεκίνησαν και φεύγαν τα κιλά κατευθείαν. Και τώρα είμαι άλλος άνθρωπος».
- Παρουσιάστρια: «Τρώγοντας;».
- Χριστάκης (τηλεθεατής): «Τρώγοντας κανονικά. Να σας πω τι είχε γίνει. Μετά που έφυγε το υποσυνείδητο της απόρριψης, ξεκίνησα και από μόνος μου, δεν λειτουργούσε ο φόβος και έτρωγα πιο προσεκτικά φαγητά. Από μόνος μου χωρίς να έχω το αίσθημα της πείνας. Δεν ξέρω πώς έχει επιτευχθεί αυτό. Δεν μπορώ να ξέρω. Απλώς αυτό που ξέρω είναι ότι μέσω της βοήθειας των βιβλίων και το ξεμπλοκάρισμα των μεσημβρινών, το οποίο αναφέρει μέσα στα βιβλία βοηθήθηκα γι αυτό το πράγμα».
- Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Ευχαριστώ Χριστάκη μου. Η αλήθεια είναι ότι ο καθένας τώρα που μας παρακολουθεί, συμπεριλαμβανομένου και του εαυτού μου, φάσεις που είμαστε δυστυχείς, κάποιοι χάνουμε βάρος, κάποιοι βάζουμε. Εγώ είμαι σε αυτούς που βάζουν. Κερδίζω κιλά».

- A .Φωτόπουλος: *«Μπαίνουμε σε συναγερμό και απενεργοποιείται η διαδικασία του μεταβολισμού μας. Είναι φυσική διαδικασία του σώματός μας. Ο Χριστάκης μου έκανε εντύπωση, τον είδα σήμερα, πριν ένα χρόνο όταν τον είχα δει, έχασε ο άνθρωπος τριάντα κιλά. Δεν τον γνώρισα. Και γιατί είχε, είναι σημαντικό που πήρε τηλέφωνο, είχε φόβο απόρριψης γιατί; Γιατί ο πατέρας του δούλευε έξω όταν ήταν μικρός. Δηλαδή όταν ο πατέρας λείπει εμείς το λαμβάνουμε για απόρριψη. Και μάλιστα υπάρχει μια μέθοδος το EFT, Emotional Freedom Technique, που λέμε «**ότι παρόλο ότι νιώθω φόβο απόρριψης**» κάνουμε, τα γράφω όλα αυτά στο βιβλίο και παντού, «παρόλο ότι νιώθω φόβο απόρριψης και υποσυνείδητα ήθελα να είμαι άρρωστος και δυστυχισμένος για να έλκω την προσοχή των δικών μου που νομίζω ότι με απέρριψαν, από σήμερα αγαπώ, εκτιμώ, αποδέχομαι τον εαυτό μου και επιλέγω να αισθάνομαι ασφαλής, να είμαι υγιής και ευτυχισμένος». Και βιώνω το φόβο απόρριψης. Κάνουμε κτυπήματα εδώ είναι ο μεσημβρινός της ουροδόχου κύστης, εδώ είναι της χολής, θυμός, εδώ είναι του στομάχου, ανασφάλεια...» (δείχνει σημεία στο πρόσωπο).*
- Παρουσιάστρια: *«Το κτυπάτε έτσι δηλαδή;».*
- A .Φωτόπουλος: *«Έτσι (δείχνει πώς γίνονται τα κτυπήματα στο πρόσωπο). Κτυπήματα. Εφτά με δέκα κτυπήματα».*
- Παρουσιάστρια: *«Η περίπτωση του Χριστάκη».*
- A .Φωτόπουλος: *«Αυτό ναι. Λέμε «φόβος απόρριψης, φόβος απόρριψης». Βιώνει το φόβο απόρριψης και βιώνει αυτό το πράγμα που είχε. Σιγά σιγά, γιατί γίνεται αυτό; Όλα τα προβλήματά μας πηγαίνουν στην αμυγδαλή, σε ένα μέρος στο συναισθηματικό εγκέφαλο. Όταν λοιπόν, εμείς επαναπρογραμματίζουμε το υποσυνείδητό μας, αλλάζουμε τους προγραμματισμούς αυτούς, επίσης όταν κάνουμε τα κτυπήματα δημιουργείται πιεσο – ηλεκτρισμός και στέλλουμε ηλεκτρομαγνητικά κύματα και την ώρα που βιώνουμε το φόβο, δηλαδή αν κάποιος φοβάται τα ποντίκια, τις κατσαρίδες και κάνει «φόβος στις κατσαρίδες» και τις σκέφτεται...»*
- Παρουσιάστρια: *«Πόση ώρα;».*
- A .Φωτόπουλος: *«Εφτά με δέκα κτυπήματα, τρεις γύρους κάθε φορά. Εδώ, εδώ (δείχνει πώς γίνονται τα κτυπήματα), **τα' χω ξεκάθαρα στα βιβλία μου και δωρεάν τα' χω στο Facebook και στην ιστοσελίδα μου τα' χω δωρεάν τα περισσότερα,***

για να τα βλέπει ο κόσμος, και τι γίνεται; Στέλλουμε ηλεκτρομαγνητικά κύματα και απενεργοποιείται ο συναγερμός και έτσι δεν θέλεις να τρως, φεύγανε τα κιλά γιατί είχε σταματήσει ο μεταβολισμός και αυτό είναι φυσικός τρόπος γιατί όταν το ζώο εξελίχτηκε τι γίνεται; Φοβάται σημαίνει ότι έχει ξεμείνει από φαγητό, έχει μείνει σε πάγους κλπ. και πρέπει να μην μεταβολίζει την τροφή του. Γι αυτό κρατάμε το πάχος. Μπορούμε να λύσουμε όλα... Και δεν το είπε. Έκανε τρεις εγχειρήσεις στα γόνατα και τώρα είχε πάλι πρόβλημα και όταν του 'κανα, του ξεμπλόκαρε τον μεσημβρινό του συκωτιού δεν έχει πρόβλημα στα γόνατα ο άνθρωπος. Στα γόνατα και στα ισχία και πίστευε ότι είναι κληρονομικό ή οτιδήποτε».

Απόσπασμα 4:

- Α .Φωτόπουλος: «Οι περισσότεροι που δυστυχούν. Που παντρεύονται και ξαναπαντρεύονται που δημιουργούν προβλήματα. Δυστυχούν διότι υποσυνείδητα θέλουν να είναι άρρωστοι και δυστυχισμένοι. Για να έλκουν την προσοχή των δικών τους».
- Παρουσιάστρια: «Πολύ ενδιαφέρον».
- Α .Φωτόπουλος: «Το υποσυνείδητο έχει μείνει εκεί».
- Παρουσιάστρια: «Ακόμα κι αν συνειδητά ο άνθρωπος θέλει να είναι ευτυχής...».
- Α .Φωτόπουλος: «Δεν μπορεί, το υποσυνείδητο είναι το θέμα. **Γι αυτό εγώ μέσα στα βιβλία έχω το cd και βοηθάω άπειρο κόσμο και θα πρέπει ειλικρινά μιλάω και το λέω και τώρα αν μας ακούσει ο Υπουργός, εγώ δίνω δωρεάν τα δικαιώματα, γιατί έχω πάρει τα δικαιώματα από τον εκδότη και τα έχω εδώ, τα δίνω δωρεάν για να τα δώσουνε στο σχολείο».**

Απόσπασμα 5:

Ο κ. Φωτόπουλος απαντά σε τηλεθεατή, ο οποίος υποφέρει από την μυασθένεια Gravis.

- Α .Φωτόπουλος: «Ο κύριος πρέπει να επαναπρογραμματίσει το υποσυνείδητό του...»
- Παρουσιάστρια: «Ο κ. Παναγιώτης με την ασθένεια Gravis».
- Α .Φωτόπουλος: «Να επαναπρογραμματίσει το υποσυνείδητό του και να ξεμπλοκάρει τη θλίψη που έχει ο μεσημβρινός του παχέως, του πνεύμονα, **τα έχουμε όλα αυτά στα**

βιβλία, γιατί έχει θλίψη, έχει μπλοκάρει και τι γίνεται; Έχει φοβηθεί, έχει θυμώσει και επιτίθεται το ανοσοποιητικό σύστημα στους μυς του γι αυτό έχει αυτή την ασθένεια».

- Παρουσιάστρια: *«Άρα η λύση είναι πάμε πίσω στο υποσυνείδητο, το επαναπροσδιορίζουμε».*
- A .Φωτόπουλος: *«Να το επαναπρογραμματίσουμε με τα cd που έχω στο βιβλίο μου, αυτά βοηθάνε τα cd στο βιβλίο μου και επίσης το πιο σημαντικό είναι να ξεμπλοκάρουμε τους μεσημβρινούς, οι οποίοι, έχει μπλοκάρει η ενέργεια και μετά αυτό μας δημιουργεί πρόβλημα στα όργανά μας».*

Το Ίδρυμα, με επιστολή του Αναπλ. Γενικού του Διευθυντή κ. Γρηγόρη Μαλιώτη ημερομ. **14.7.2014 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** απέστειλε τις θέσεις / και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Σημειώνεται ότι το Ίδρυμα δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του Ιδρύματος όπως έχουν εκφρασθεί από τον Αναπλ. Γενικό του Διευθυντή και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του συγκεκριμένου προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **30.5.2014**, μεταξύ των ωρών **16:00-18:00**, κατά τη διάρκεια του προγράμματος **«Μαζί στο ΡΙΚ»**, το Ίδρυμα μετέδωσε **συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση εμπορευμάτων (βιβλίων) του φιλοξενούμενου στο πρόγραμμα συγγραφέα Αλέξη Φωτόπουλου**, κατά παράβαση του **άρθρου 18ΣΤ.-(2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα). (Τα γεγονότα του υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες 2 – 8 της παρούσας απόφασης).

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του πιο πάνω Νόμου **«συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση** σημαίνει την προφορική ή οπτική παρουσίαση, σε προγράμματα εμπορευμάτων,

υπηρεσιών, της επωνυμίας, του εμπορικού σήματος ή των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού εμπορευμάτων ή ενός παρόχου υπηρεσιών, εφόσον η παρουσίαση αυτή γίνεται από τον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων για διαφημιστικό σκοπό και ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά τον χαρακτήρα αυτής της παρουσίασης. Παρουσίαση αυτού του είδους θεωρείται ότι γίνεται σκόπιμα, ιδίως, όταν γίνεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος».

Έχοντας υπόψη τον πιο πάνω ορισμό, ο ισχυρισμός του Αναπλ. Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος στην επιστολή του ημερομ. 14.7.2014 ότι *Το Ίδρυμα σε καμία περίπτωση δεν προσκάλεσε τους καλεσμένους για να γίνει οποιαδήποτε διαφήμιση, είτε συγκαλυμμένη είτε όχι και ότι σκοπός μας είναι η ενημέρωση του κόσμου και δεν είναι αυτοσκοπός μας η διαφήμιση, δε γίνεται αποδεκτός. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ημερομ. 30.5.2014, η παρουσιάστρια ήδη από τον πρόλογό της για το θέμα που θα ακολουθήσει, έκανε αναφορά στα βιβλία του φιλοξενούμενου, λέγοντας επί λέξει απευθυνόμενη στον ίδιο ότι **έχετε γράψει βιβλία αφιερωμένα στο πώς γίνεται το θαύμα και Μιλήστε μας λίγο γι αυτά τα βιβλία.** Ακολούθως, ο φιλοξενούμενος Α. Φωτόπουλος αναφέρθηκε επανειλημμένα στα βιβλία και τα cds του που υπάρχουν στο εμπόριο και τα οποία, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, βοηθούν τους ανθρώπους να αυτό - θεραπευτούν. Η Αρχή θεωρεί ότι το γεγονός ότι καθ' όλη τη συζήτηση ο κ. Φωτόπουλος επέμενε να λέει, ότι όλα όσα περιγράφει υπάρχουν αναλυτικά στα βιβλία και τα cds του και να επαναλαμβάνει αναφορές όπως **Αυτά τα βιβλία βοηθούν τον άνθρωπο να πετάξει, Όλα αυτά τα έχω μέσα στα βιβλία μου, Έχω αλλάξει τη ζωή άπειρων ανθρώπων με τα cd που υπάρχουν στα βιβλία μου,** όχι μόνο έχουν ξεπεράσει τα όρια της ενημέρωσης, αλλά έχουν διαφημιστικό σκοπό, αφού παρουσιάζουν το περιεχόμενο των βιβλίων και των cds που περιλαμβάνονται σε αυτά και παρακινούν τους τηλεθεατές να τα αγοράσουν. Η Αρχή θεωρεί επίσης ότι η εν λόγω συζήτηση υπερβαίνει τα όρια της ενημέρωσης και εντάσσεται στα πλαίσια της διαφήμισης, καθώς μέσα από το λεκτικό της περιεχόμενο γίνεται προώθηση προϊόντων (βιβλίων).*

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του Αναπλ. Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος ότι *καθημερινά σε όλες τις εκπομπές, σε όλα τα κανάλια παρουσιάζονται συγγραφείς και ερευνητές για παρουσίαση βιβλίων ερευνών,* δεν αποτελεί ελαφρυντικό στην παρούσα υπόθεση. Εν πάση περιπτώσει, η

Αρχή επισημαίνει ότι ενδεχόμενες παραβάσεις της Νομοθεσίας από άλλους οργανισμούς, δεν αναιρούν την ευθύνη του Ιδρύματος για συμμόρφωση με τη Νομοθεσία που το διέπει.

Η Αρχή κρίνει την εκμετάλλευση των προγραμμάτων ενημερωτικού χαρακτήρα για την προβολή συγκεκριμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή εταιρειών, υπό το πρόσχημα της ενημέρωσης, ως παράβαση ιδιαίτερα σοβαρή.

Η Αρχή έχει επανειλημμένα υποδείξει ότι ο συγκαλυμμένος τρόπος διαφήμισης συνιστά σοβαρή παράβαση της Νομοθεσίας, καθώς επενεργεί στον τηλεθεατή ή ακροατή κατά τρόπο αθέμιτο, αφού τον καθιστά δέκτη μηνυμάτων διαφημιστικού περιεχομένου σε ώρα που ο ίδιος είναι ανυποψίαστος και απροετοίμαστος για να καταβάλει συνειδητή άμυνα, πόσο δε μάλλον όταν υπερθετικά μηνύματα διαφήμισης προέρχονται από την ίδια την παρουσιάστρια του προγράμματος. Η προβολή αποδεικνύεται ότι γίνεται σκόπιμα έχοντας υπόψη και τα ακόλουθα:

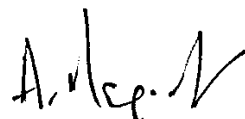
1. Τη διάρκεια και το βαθμό της παρουσίασης αυτής, δηλαδή πόσο έντονα προβάλλονται τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες μιας εταιρείας ή υπηρεσίας ή ενός εμπορεύματος.
2. Την παρουσίαση συγκεκριμένων επιλογών κατ' επανάληψη.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του **άρθρου 18ΣΤ.-(2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο Ίδρυμα το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο Ίδρυμα την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή καλεί το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 32/2014(68))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΠΗ Ρ.Ι.Κ ΕΝΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 15 Οκτωβρίου, 2014

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, κ. Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **17 Σεπτεμβρίου 2014** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του **άρθρου 18ΣΤ(2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει τα εξής:

18ΣΤ(2) Οι οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις πρέπει να αναγνωρίζονται εύκολα ως τέτοιες. Οι συγκαλυμμένες οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις απαγορεύονται.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** είχε δώσει στο Ίδρυμα το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο Ίδρυμα την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **24.9.2014** κάλεσε το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

Το Ίδρυμα μέχρι σήμερα δεν απέστειλε οποιεσδήποτε απόψεις για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι με βάση τη Νομοθεσία «**συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση**» σημαίνει την προφορική ή οπτική παρουσίαση σε προγράμματα εμπορευμάτων, υπηρεσιών, της επωνυμίας, του εμπορικού σήματος ή των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού εμπορευμάτων ή ενός παρόχου υπηρεσιών, εφόσον η παρουσίαση αυτή γίνεται από τον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων για διαφημιστικό σκοπό και ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά το χαρακτήρα αυτής της παρουσίασης. Παρουσίαση αυτού του είδους θεωρείται ότι γίνεται σκόπιμα, ιδίως όταν γίνεται έναντι πληρωμής ή ανάλογου ανταλλάγματος.

Με βάση λοιπόν τα πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι στην προκειμένη περίπτωση (α) η παρουσιάστρια ήδη από τον πρόλογό της για το θέμα που θα ακολουθούσε, έκανε αναφορά στα βιβλία του φιλοξενούμενου, λέγοντας επί λέξει απευθυνόμενη στον ίδιο ότι «**έχετε γράψει βιβλία αφιερωμένα στο πώς γίνεται το θαύμα και Μιλήστε μας λίγο γι αυτά τα βιβλία**» και (β) καθ' όλη τη συζήτηση ο κ. Φωτόπουλος επέμενε να λέει, ότι

όλα όσα περιγράφει υπάρχουν αναλυτικά στα βιβλία και τα cds του και να επαναλαμβάνει αναφορές όπως **«Αυτά τα βιβλία βοηθούν τον άνθρωπο να πετάξει»**, **«Μέσα στα βιβλία περιέχεται cd το οποίο επαναπρογραμματίζει το υποσυνείδητο»**, **«Έχω αλλάξει τη ζωή άπειρων ανθρώπων με τα cd που υπάρχουν στα βιβλία μου»**, ακόμα και ότι **«Ακούγοντάς με εδώ Κύπριοι έχουνε γλυτώσει εγχειρήσεις στα πόδια τους, έχουν αυτοθεραπευτεί, έχουν βοηθηθεί. Όλα αυτά τα έχω μέσα στα βιβλία μου»**, όχι μόνο έχουν ξεπεραστεί τα όρια της ενημέρωσης, αλλά οι εν λόγω αναφορές έχουν διαφημιστικό σκοπό, αφού παρουσιάζουν το περιεχόμενο των βιβλίων και των cds που περιλαμβάνονται σε αυτά και παρακινούν τους τηλεθεατές να τα αγοράσουν. Επίσης, η εν λόγω συζήτηση υπερβαίνει τα όρια της ενημέρωσης και εντάσσεται στα πλαίσια της διαφήμισης, καθώς μέσα από το λεκτικό της περιεχόμενο γίνεται προώθηση προϊόντων (βιβλίων).

Η Αρχή έχει επανειλημμένα υποδείξει ότι ο συγκαλυμμένος τρόπος διαφήμισης συνιστά σοβαρή παράβαση της Νομοθεσίας, καθώς επενεργεί στον τηλεθεατή ή ακροατή κατά τρόπο αθέμιτο, αφού τον καθιστά δέκτη μηνυμάτων διαφημιστικού περιεχομένου σε ώρα που ο ίδιος είναι ανυποψίαστος και απροετοίμαστος για να καταβάλει συνειδητή άμυνα, πόσο δε μάλλον όταν υπερθετικά μηνύματα διαφήμισης προέρχονται από την ίδια την παρουσιάστρια του προγράμματος. Η προβολή αποδεικνύεται ότι γίνεται σκόπιμα έχοντας υπόψη και τα ακόλουθα:

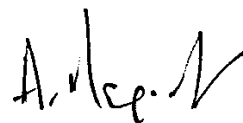
3. Τη διάρκεια και το βαθμό της παρουσίασης αυτής, δηλαδή πόσο έντονα προβάλλονται τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες μιας εταιρείας ή υπηρεσίας ή ενός εμπορεύματος.
4. Την παρουσίαση συγκεκριμένων επιλογών κατ' επανάληψη.

Τέλος, η Αρχή επισημαίνει με δυσαρέσκεια το γεγονός ότι ενώ το Ίδρυμα είχε καταδικαστεί και στο παρελθόν με διοικητικό πρόστιμο €1.000, για την παράβαση του ίδιου άρθρου (18ΣΤ(2), κατά τη διάρκεια της ίδιας εκπομπής

(Μαζί στο ΡΙΚ) Υπόθεση με Αρ. Φακ 45/2013(68)), εντούτοις προχώρησε στην προβολή και άλλης εκπομπής, μεταδίδοντας και πάλι συγκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία, τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της παράβασης αποφασίζει να επιβάλει στο Ίδρυμα **το διοικητικό πρόστιμο των €8.000**, για την παράβαση του **Άρθρου 18ΣΤ(2)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α, (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), που έγινε στις **30.5.2014**.

Το Ίδρυμα καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου **το διοικητικό πρόστιμο των €8.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτό της παρούσας απόφασης.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Κ.Π.